

УДК 379.85:338.48

Матвієнко Я.О.¹, Цвілий С.М.²

¹ студ. гр. ГФ-214а, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Індустрія туризму має велике економічне, соціальне, культурне значення для багатьох країн, включаючи Україну [2]. Вона сильно впливає на національну економіку, залучаючи іноземні інвестиції, підвищуючи зайнятість і розвиваючи значущі дестинації. У зв'язку з цим розробка заходів щодо забезпечення сталого розвитку вітчизняної індустрії туризму є необхідною. Підвищення ефективності підходів до відновлення туризму, результативності повоєнних реформ можливе лише за рахунок вивчення та інтеграції найбільш успішних зарубіжних практик.

Сучасному стану сталого розвитку туризму у зарубіжних країнах у світі характерні риси: туризм є бюджетоутворюючою галуззю економіки; важливу роль у розвитку відіграють транснаціональні галузеві об'єднання; сформовано інфраструктурне його забезпечення; складено портрет «типового» споживача послуг в туризмі; постійно з'являються нові напрямки розвитку бізнесу [5].

Вивчення зарубіжного досвіду розвитку індустрії туризму потрібне з тих причин, що: впродовж періоду незалежності України не сформовано інститут управління туризмом; існує тенденція нехтування проблем з боку влади; немає ефективної законодавчої бази розвитку індустрії туризму; присутній дисбаланс

між освоєнням туристичних ресурсів та використанням туристичного потенціалу певних територій; вітчизняний туристичний бізнес іноді програє державам із значно нижчим рівнем туристичної привабливості; низький рівень залучення інвестицій у розвиток туризму; визначення туризму пріоритетною сферою не має належної організаційно-фінансової підтримки від держави; замалий науковий супровід розвитку туристичного бізнесу [4]. Сталий розвиток індустрії туризму в закордонних країнах дає можливість дослідити, використовувати накопичений досвід і адаптувати в економіку України. Значну увагу слід приділяти досвіду держав зі схожим кліматом, ресурсами, соціально-економічними факторами [1].

У країнах з сталим господарським механізмом та законодавством, що враховує інтереси туристичного бізнесу, державне регулювання може бути мінімальним. Усвідомлено, що тісна співпраця держави та туристичного бізнесу необхідна для вирішення проблем: стійкий розвиток, зростання інвестицій та цифрова трансформації [3]. На основі аналізу й узагальнення програм розвитку туристичного бізнесу в закордонних країнах з точки зору пріоритетів, цілей та різного роду заходів надано комплекс методичних підходів щодо забезпечення розвитку індустрії туризму: створення конкурентоспроможної та високоякісної туристичного бізнесу; забезпечення ефективного маркетингу країни, регіону, території, локації, міста; розробка і впровадження інструментів, прийомів, методів державної політики регулювання бізнесу, моніторинг їх реалізації; розробка планів партнерства держави з перспективними бізнес-структурами індустрії туризму, політики та заходів її реалізації для досягнення стратегічних цілей; забезпечення високого рівня сталості та інклюзивності індустрії туризму; використання потенціалу цифровізації і впровадження інноваційних технологій.

Виявлено, що до базових напрямів сталого розвитку індустрії туризму належать: інвестиції в інфраструктуру, товари, послуги, пов'язані з подорожами; регіональний розвиток та заохочення місцевих громад брати активну участь в організації туристичного бізнесу; дотримання безпеки;

розширення діапазону туристичних товарів у складі комплексного туристичного продукту країни.

На основі аналізу зарубіжного досвіду та кращих практик туристичної галузі у ряді закордонних країн для їх адаптації до умов та впровадження в Україні вироблено перспективні пропозиції щодо розвитку індустрії туризму: збалансування оптимізація взаємодії державного (публічного) і приватного секторів за допомогою центрів розвитку туризму; впровадження інноваційних механізми фінансування розвитку індустрії туризму; забезпечення цифрових та аналітичних перетворень в індустрії туризму, включаючи зростання цифрової компетенції суб'єктів туристичного бізнесу країни: сталий розвиток компетенцій місцевого самоврядування щодо управління розвитком індустрії туризму; просування територій, регіонів, міст, локацій на ринку міжнародного туризму і ринку інвестицій; післявоєнна активізація міжнародних ділових заходів; трансформація маркетингу туризму; розвиток цілорічного туристичного потоку.

Аналіз довів, що за кордоном цілий ряд конкретних пріоритетів виступає елементом системи розвитку індустрії туризму. Для підвищення ефективності трансформацій в індустрії туризму треба постійно вивчати: взірцеві зарубіжні ініціативи, державні програми, плани, стратегії підтримки і стимулювання галузі. Результатом має стати отримання вигід та зниження туристичних витрат.

Для впровадження закордонного досвіду доцільним є проведення аналізу принципів управління індустрією туризму та організація діяльності суб'єктів туристичного бізнесу на основі клієнтоорієнтованого підходу, застосування до менеджменту якості сервісних стратегій, адаптація міжнародних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Маркетинг в туризмі : навчальний посібник. / С. М. Цвілій, Т. С. Кукліна, В. М. Зайцева. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 260 с.

2. Маркетинг в готельно-ресторанному господарстві: навч. пос. / С. Цвілий, Т. Кукліна, В. Зайцева. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 260 с.

3. Цвілий С. М. Механізм генерації інвестиційного потенціалу розвитку індустрії туризму на платформі ДПП: відновлення економіки України. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. №10. ID статті: 151. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13857822>.

4. Цвілий С. М. Прогнозування показників інноваційності індустрії туризму у періоді постконфліктного відновлення. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*: Збірник наукових праць ХНАДУ. № 2 (31). 2023. Харків: ХНАДУ, 2023. С. 4–16. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.31.4>.

5. Zaytseva V. M., Tsviliy S. M., Demko V. S., Klopov I. O., Kovalenko V. I. Internalization of the investment environment in the international tourism industry. *Apuntes del CENES*. Vol. 43. № 78. 2024. Pp. 91–123.